

دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی مترجم، نمایشنامه‌نویس و استاد گروه هنرهای نمایشی (دانشکده هنرهای زیبا - دانشگاه تهران)

(تهران: دفتر نشر آثار هنری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کتاب صبح، ویژه تئاتر، ۱۳۶۷).
ریشه در همین آشنایی و پژوهش دارد.
او در سال ۱۳۵۱ (۱۹۷۲ م.) به آمریکا رفت، و در آنجا نخست در رشته تاریخ، مدیریت بازرگانی و اقتصاد ادامه تحصیل داد و در سال (۱۳۵۳ / ۱۹۷۴ م.)
درجه فوق‌لیسانس گرفت، اما در سال به رشته ادبیات و هنرهای نمایشی بازگشت، در رشته هنرهای ارتباطی - نمایشی ادامه تحصیل داد و در سال ۱۳۵۶ ش. (۱۹۷۷ م.)
درجه دکتری (Ph.D) دریافت کرد و مدتی نیز با عنوان مدرس و پژوهشگر در آمریکا به کار پرداخت وی در سال ۱۳۶۳ ش. به ایران بازگشت، و به عضویت هیئت علمی دانشکده هنرهای زیبا (دانشگاه تهران) پذیرفته شد و از همین سال تا ۱۳۶۷ مدیر گروه هنرهای نمایشی گردید.

فرهاد ناظرزاده کرمانی در ۱۳۶۷ / ۴ / ۱۴ به درجه دانشیاری و در سال ۱۳۷۵ / ۲ / ۱۵ به درجه استادی کرسی هنرهای نمایشی نائل گردید. او اینک سرپرست دوره کارشناسی ارشد، و عضو هیات تحریریه مجله علمی - تخصصی هنرهای زیباست.
وی در سال ۱۳۷۱ استاد ممتاز همین دانشکده، شناخته شد. فرهاد ناظرزاده کرمانی در سایر موسسات آموزشی عالی کشور که خود در پایه‌گذاری، مدیریت و یا تهیه و تدوین برنامه‌ریزی آموزشی آنها مشارکتی عمده داشته تدریس کرده و به بیش از دو هزار دانشجو در رشته هنرهای نمایشی - در مقطع‌های کاردانی (فوق دیپلم)، کارشناسی (لیسانس)، کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) و دکتری - آموزش داده است. و در بیش از یکصد و پنجاه پایان‌نامه دانشجویی، استاد راهنما و یا استاد مشاور بوده است.

دکتر «فرهاد ناظرزاده کرمانی»، مترجم، نمایشنامه‌نویس، و استاد گروه هنرهای نمایشی (دانشکده هنرهای زیبا - دانشگاه تهران)، روز دوازدهم آذر ۱۳۲۶ در تهران، در خانواده‌ای فرهنگی متولد شد. مادرش «فرح‌انگیز هرمزی» (۱۳۸۳ - ۱۲۹۶) از نخستین زنان دانش‌آموخته دانشگاهی ایران، مترجم و دبیر زبان و ادبیات فرانسه، و نزدیک به سی سال رئیس شماری از دبیرستانهای کرمان و تهران بود؛ و پدرش، دکتر «احمد ناظرزاده کرمانی» (۱۳۵۵ - ۱۲۹۲ ش.) نیز ادیب و استاد دانشکده الهیات و معارف اسلامی (دانشگاه تهران) بود.

فرهاد ناظرزاده کرمانی تحصیلات ابتدایی را در «دبستان جهان تربیت» (۱۳۳۶ ش.) و تحصیلات دوره متوسطه را در «دبیرستان دارالفنون» (۱۳۴۴ ش.) در رشته ادبیات به پایان رسانید، و در سال ۱۳۴۴ ش. وارد دانشکده ادبیات و علوم انسانی (دانشگاه تهران) شد و در رشته ادبیات و علوم اجتماعی به تحصیل پرداخت. او در سال ۱۳۴۵ ش. به دانشکده هنرهای دراماتیک (تهران) راه یافت، و هم‌زمان در رشته ادبیات دراماتیک نیز، - به مدت دو سال - تحصیل کرد. و در سال ۱۳۴۸ ش. از دانشگاه تهران درجه کارشناسی دریافت کرد. و پس از آن دو سال به خدمت سربازی رفت و در سال ۱۳۵۰ (۱۹۷۱ م.) برای ادامه تحصیلات عازم فرانسه شد.

فرهاد ناظرزاده کرمانی در اقامت بیش از یک‌ساله خود در پاریس زیر نظر «پرفسور ژاک ورنان» (Jakk Vernant) در «موسسه مطالعات عالی و عملی» (Ecole Pratiave Des Hautes Etydes) در رشته تاریخ فرهنگ و هنر تحصیل کرد. در همین زمان بود که با تئاتر فرانسه و هنرمندان برجسته آن آشنا شد. و یکی از کتابهای او به نام «سبکهای اجرایی در تئاتر معاصر جهان - جلد اول، هنرمندان فرانسوی»

ماهنامه «صحنه» در شماره آینده گاه‌شمار کامل زندگی آقای دکتر ناظرزاده را همراه مصاحبه مفصلی با ایشان ارائه خواهد کرد. بدین وسیله از استاد گرانقدر که نتوانستیم زندگینامه کامل ایشان را درج کنیم پوزش می‌خواهیم.

ترجمه نمایشنامه‌های خارجی
به زبان فارسی

- ۱- «حکم دادگاه»
(Te Court Rules)
نوشته: «محمود تیمور»
(MAHMOUD TAYMOUR, 1894-1972)
- ۲- «مرگ آواز»
(SONG OF DEATH)
نوشته: «توفیق الحکیم»
(TEFIK EL HAKIM, 1887-1987) مصری.
- ۳- «دام»
(THE TRAP)
نوشته: «آلفرد فرح»
(ALFRED FARAG, 1929)، مصری.
- ۴- «دقیقه گندم»
(THE WHEAT WELL)
نوشته: «علی سالم» (ALI SALEM, 1936)،
مصری.
- ۵- «سیاه و سفید»
(BLACK AND WHITE)
نوشته: «هارولد پینتر»
(HAROLD PINTER/1935)، انگلیسی.
- ۶- «نقاشی»
(THE PAINTING = LE TABLEAU, 1955)
نوشته: «اژون یونسکو»
(EUGENE LONESCO/1912-1994)
رومانیایی - فرانسوی.
- ۷- «پسرکی خیال‌باف»
(A DREAMY KID, 1918)
نوشته: «یوجین اونیل»
(EUGENE O'NEILL, 1888-1953)
آمریکایی.
- ۸- «روح رفته به خانه»
(SOUL GONE HOME, 1959)
نوشته: «لنگستون هییوز»
(LANGSTON HUGHES, 1902-1967)
سیاهپوست، آمریکایی.
- ۹- «خوبی بزرگ زندگی - یک خنیاگری
سیاهپوستانه»
(THE GREAT GOODNESS OF LIFE - A
COON SHOW, 1969)
نوشته: «یمامامیری باراکا» (له رواجونز)
FIK (IMAMU AMIRI BARAKA = LE ROL
JONES, 1934)
سیاهپوست، آمریکایی.
- ۱۰- «جنایت در کلیسا»
(MURDER IN THE CATHEDRAL, 1935)
نوشته: «تی.اس. ایوت» آمریکایی - انگلیسی.
- ۱۱- «نمایش ذبح اسماعیل (ع) یا «ابراهیم و
اسحاق»
(ABRAHAM AND ISSAC)
نمایشنامه‌ای رمزی - اعجازی
(MYSTERY - MIRACLE PLAY) از دوره قرون وسطی. نام
نمایشنامه‌نویس؟
- ۱۲- «تی اس تیز»
(THYESTES)
نوشته: «لوسیوس آنیوس سینه‌کا»
(SUNECA, 4B.C.A.D.65)، رومی.
- ۱۳- «فاخوانده»
- (THE INTRUDER, 1891)
نوشته: «موریس مترلینک»
(MAETERLINK, 1862-1949)، بلژیکی.
- ۱۴- «طلوع ماه»
(THE RISING OF THE MOON- 1905)
نوشته: «لیدی آگوستاگری گوری»
(LADY AUGUSTA GREGORY, 1825-1932)
ایرلندی.
- توضیح گوری: فرقه‌ای از مسیحیت ایران مشهور
به گری گوری - گوری آشناتر از گری در زبان
فارسی‌ست
- ۱۵- «دروازه زندان»
(THE GAOL GATE, 1906)
نوشته: «لیدی آگوستاگری گوری»
(LADY AU- GUSTA GREGORY, 1825-1932)
ایرلندی.
- ۱۶- «نواخانه‌های»
(THE WORKHOUSE WARD, 1908)
نوشته: «لیدی آگوستاگری گوری»
(LADY AU- GUSTA GREGORY, 1852-1932)
ایرلندی.
- ۱۷- «کنار چاه عقاب»
(AT THE HAWK'S WELL, 1916)
نوشته: «ولیم باتلر ییتز»
(YEATS, 1865-1939)، ایرلندی.
- ۱۸- «خلجتا» یا «چلیپا سوار»
(THE CALVARY, 1920)
نوشته: «ولیم باتلر ییتز»
(YEATS, 1865-1939)، ایرلندی.
- ۱۹- «برزخ»
(THE PURGATORY, 1938)
نوشته: «ولیم باتلر ییتز»
(YEATS, 1865-1939)، ایرلندی.
- ۲۰- «دروغگوها»
(LIARS)
نوشته: «شولم الیکم»
(SHOLEM ALEICHEM, 1895-1916)، روسی.
- ۲۱- «در غیر این صورت با کمال خوشوقتی»
(GLADLY OTHER WISE)
نوشته: «اف.ان. سیمپسن»
(SIMPSON, 1919)، انگلیسی.
- ۲۲- «نیایش برای مردگان»
(THE BLACKMASS, 1970)
نوشته: «ادوارد باند»
(EDWARD BOND, 1934)، انگلیسی.
- ۲۳- «هومولوس لال»
(HUMULUS THE MUTE, 1929) یا «پیشنهاد
ازدواج»
نوشته: «ژان آنوی»
(JENA ANOUH, 1910-1987) و «ژان ارنش»
(JEAN AURENCHÉ)، فرانسوی.
- ۲۴- «داوری ایندرا»
(THE JUDGEMENT OF INDRA, 1920)
نوشته: «دان گوپال موکرگی»
(MUKERJI, 1890-1936)، هندی.
- ۲۵- «رهگذر»
(THE PASSER - BY, 1925) یا «جوینده»
نوشته: «چوشو - جن = لوهسوان»
(CHOU SHU - JEN = LU HSUN, 1881-1936)
چینی.

آثار مکتوب

آثار مکتوب دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی در
دو زمینه پدید آمده‌اند: (۱) آثار خلاقه، شامل
نمایشنامه‌ها و ترجمه نمایشنامه‌ها، (۲) آثار
تحقیقی، شامل مقاله‌ها و کتابهای علمی و درسی،
و نیز سخنرانیها و گفت‌وگوهای چاپ شده.
او تا کنون بیش از بیست نمایشنامه تصنیف و
بیش از پنجاه نمایشنامه کوتاه و بلند خارجی را
به زبان فارسی ترجمه کرده است. همچنین بیش
از شانزده کتاب درسی و پنجاه مقاله تحقیقی
نوشته و به چاپ رسانده است.

نمایشنامه‌ها

- ۱- نی لیک و بهمن
۲- کوله‌بار
۳- پنجره‌های بر بادها
۴- سرودی کنار گودال
۵- شومغال
۶- خواجهگان شیر - اژدها
۷- آدمها و مرزها
۸- رویاهای بیدارگر
۹- یک رویداد روستایی
۱۰- خندستان ماتمیان
۱۱- افق در استانبول
۱۲- فرجامخواه
۱۳- استخوانهای طلایی
۱۴- بی‌خان و مان
۱۵- شب معاملاتی
۱۶- کنار شیر آتش‌نشانی
۱۷- سرگرمساز
۱۸- در قفس قابیل
۱۹- سحر و سعادت
۲۰- دامچاله

کتابهای درسی:

- ۱- پیش درآمدی بر شناخت هنرهای نمایشی در مصر با ترجمه و نقد چهار نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «محمود تیمور»: «حکم دادگاه» (۲) «توفیق الحکیم»: «مرگ آواز» (۳) «آلفرد فرج»: «دام» (۴) «علی سالم»: «دقیقه گندم»
 تهران: انتشارات واحد فوق برنامه بخش فرهنگی جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵.
  - ۲- تئاتر پیشتاژ، تجرب گر و عبث نما با ترجمه و نقد دو نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «هارولد پینتر»: «سیاه و سفید» یک برش نمایشی (۲) «اوزن یونسکو»: «تقاشی»
 تهران: انتشارات واحد فوق برنامه بخش فرهنگی جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵.
  - ۳- تی اس الیوت و نمایشنامه منظوم و مذهبی با ترجمه و نقد دو نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «نمایشنامه نویس گنمان»: «تعزیه ذبح اسماعیل»، (۲) «تی اس الیوت»: «جنایت در کلیسا»
 تهران: انتشارات واحد فوق برنامه بخش فرهنگی جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۶.
  - ۴- آشنایی با تئاتر سیاهپوستان آمریکایی با ترجمه و نقد سه نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «یوجین اونیل»: «پسرکی خیالباف» (۲) «لنگستون هیوز»: «روح رفته به خانه» (۳) «امیری امامو پاراکا» (له رواجونز): «خوبی بزرگ زندگی»
 تهران: انتشارات برگ، ۱۳۶۹.
  - ۵- لوسیوس آنیوس سینه کا و تراژدی رومی با ترجمه و نقد یک نمایشنامه نمونه: «لوسیوس سینه کا»: «تی اس تیز»: تهران: انتشارات برگ، ۱۳۶۹.
  - ۶- گزاره گرای (اکسپرسیونیسم) در ادبیات نمایشی با ترجمه و نقد دو نمایشنامه نمونه: (۱) «یوجین اونیل»: «میمون بشمالو» تهران: انتشارات سروش، چاپ اول ۱۳۶۸، چاپ دوم ۱۳۷۷.
  - ۷- و ۸- نمادگرایی (سمبولیسم) در ادبیات نمایشی (دو جلد) با ترجمه و نقد دو نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «موریس مترلینگ»: «تاخوانده» (۲) «ویلیام باتلر پیتر»: «برزخ» تهران: انتشارات برگ، ۱۳۶۸
 ۹- سبکهای اجرایی در تئاتر معاصر جهان (جلد اول) تهران: انتشارات دفتر نشر آثار هنری، کتاب صبح، ویژه تئاتر، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۷۱.
  - ۱۰- و ۱۱- و ۱۲- پیدایش ادبیات نمایشی نو در ایرلند (سه جلد) کتاب اول: «لیدی آگوستاگوری» با ترجمه و نقد سه نمایشنامه نمونه: (۱) «طلوع ماه» (۲) «دروازه زندان» (۳) «توانخانه‌های» کتاب دوم: «ویلیام باتلر پیتر» با ترجمه و نقد سه نمایشنامه نمونه:
    - (۱) «کنار چاه عقاب» (۲) «جلیختا» (۳) «برزخ»
 کتاب سوم: «جان میلینگتون سینج» با ترجمه و تفسیر دو نمایشنامه نمونه: (۱) «در سایه‌ای بر سینه کوه» (۲) «دریابها» تهران: انتشارات برگ ۱۳۷۱.
  - ۱۳- و ۱۴- و ۱۵- و ۱۶- درآمدی به نمایشنامه‌شناسی (در چهار جلد) جلد اول: پیش‌زمینه‌ها جلد دوم: ساختارها جلد سوم: سبکها جلد چهارم: گونه‌ها
- تهران: زیر چاپ، نوبت انتشار بهار ۱۳۸۲، ناشر سمت

ژاپنی

- THE BIRD - CATCHER IN HELL = ESASHI (JUO)
 نام نمایشنامه‌نویس؟ ژاپنی.
 ۴۰- «کماچی در سکیدرا» (KOMACHI AT SRKIDERA)
 نوشته: «کانزه مَنکیوززه آمی» (-) KANZE MOTO 1443-1393 (KIYO ZEAMI), ژاپنی.
 ۴۱- «درخت کاج» یا «بوشیدو = ماتسو، درخت کاج» (TREE BUSHIO = MATSU, THE PINE)
 بر بنیاد نمایشنامه «خانه سوگوارا» (THE HOUSE OF SUGAWARA, 1746)
 نام نمایشنامه‌نویس؟ ژاپنی.
 ۴۲- «زوداج بر برج ایفل» (THE WEDDING ON THE EIFFEL TOWER), 1921
 نوشته: «ژان کوکتو» (JEAN COCTEAU), 1963-1889, فرانسوی.
 ۴۳- «باز نگاه ماسه‌ای» (-) THE SANDBOX, 1960
 نوشته «ادوارد آلبی» (EDWARD ALBEE), 1928, آمریکایی.
 ۴۴- «یک رویداد، مصیبت کراسنوبر یخوی تاجر» (AN INCIDENT, THE SORROW OF MERCHANT KRASNOBRIUKHOV, 1913/1914)
 نوشته: «لئونید اندره‌یو» (LEONID ANDREYEV, 1871-1919), روسی.
 ۴۵- «دمزنی» (نخستین پدید آورد، BREATH, 1970)
 نوشته: «ساموئل بکت» (SAMUEL BECKETT), 1989-1906 (ایرلندی تبار، مقیم فرانسه).
 ۴۶- «کارجوی» (APPLICANT, 1961)
 نوشته: «هارولد پینتر» (HAROLD PINTER, 1930), انگلیسی.
 ۴۷- «سرما» (COLD) برشی نمایشی نوشته «دیوید آلن ممت» (DAVID ALAN MAMET, 1947), آمریکایی.
 ۴۸- «برده دو چهره» (THE STAVE WITH TWO FACES, 1918)
 نوشته: «مری کارولین دیویس» (MARY CARO -) (LYN DAVIES), آمریکایی.
 ۴۹- «آن مرد که به سگ مبدل گردید» (THE MAN WHO TURNED INTO A DOG), 1956
 نوشته: «اوسالدو دراگوئن» (OSVALDO DRAGUN, 1929), آرژانتینی.
 ۵۰- «قتل - یک نمایش ماسک برای سه عروسک» (MOTEL - A MASQUE FOR THREE DOLLS.), 1966
 نوشته: «ژان - کلودون ایتالن» (JEAN - GLAUDE VAN ITALLIE, 1936-), بلژیکی تبار آمریکایی.

- ۲۶- «شب‌ی در مسافر خانهای» (A NIGHT AT AN INN, 1916)
 نوشته «لرد دان سانی» (LORD DUNSAUY), 1975-1878, ایرلندی - انگلیسی.
 ۲۷- «دردی مختصر» (A SLIGHT ACHE, 1961)
 نوشته: «هارولد پینتر» (HAROLD PINTER, 1920 -)
 ۲۸- «تبار نیرومند» (THE STRONG BREED, 1964)
 نوشته: «وله شوی اینکا» (WOLE SOYINKA, 1934), نیجریه‌ای.
 ۲۹- «مایه همه فتنه‌ها» (THE CAUSE OF IT ALL, 1910)
 نوشته: «لئوتولستوی» (LEO TOLSTOY), 1910-1828, روسی.
 ۳۰- «گوشه‌های شاه میداس یونانی» (THE EARS OF MIDAS, 1960)
 نوشته: «گونگور دیلمن = کالیونجو» (GUNGOR DILMEN = KAL YONCU, 1930-), ترکیه‌ای.
 ۳۱- «این به جای آن» (ONE WAY FOR THE OTHER, 1951)
 نوشته: «ژان تاردیو» (JEAN TARDIEU, 1903), فرانسوی.
 ۳۲- «میزبان» (THE HOST, 1925)
 نوشته: «فهر رنک مونلار» (FERENC MONLAR), 1978-1952, مجارستانی.
 ۳۳- «مردان کور» (THE BLIND MEN, 1933)
 نوشته: «میشل دگلرود» (MICHEL DE GHEL -) (DERODE, 1898-1962), بلژیکی.
 ۳۴- «یستگاه اتوبوس» (REQUEST STOP, 1959)
 نوشته: «هارولد پینتر» (HAROLD PINTER, 1930), انگلیسی.
 ۳۵- «سُتیا کماچی» (SOTOBA KOMACHI)
 نوشته: «کوانامی کییوت سوگو» (KWANAMI KIYOTSUGU, 1333-1384), ژاپنی.
 ۳۶- «گرگ و فیلسوف» یا «گرگ کوه زنگ» (THE WOLF OF MOUNT ZHONG, 1500)
 نوشته: «ونگ جیوسو» (WANG JIUS SI, 1488-1551), چینی.
 ۳۷- «بامدادی آفتابی» (A SUNNY MORNING, 1905)
 نوشته: «سرافین کواینترو آوارز» (SERAFIN QUINTERO ALVAREZ, 1871-1938) اسپانیایی، و
 نوشته: «ژوآن کواینترو آوارز» (JOAQUIN QUINTERO ALVAREZ, 1873-1944), اسپانیایی.
 ۳۸- «زندهای سرگردان» (THE WANDERING DRAGON)
 بر پایه نمایشنامه موسیقایی «شهر می لانگ» چینی که در سده ۱۶ یا ۱۷ میلادی تصنیف گردیده است (THE TOWN OF MAILUNG, 16TH?) (OR 17TH)
 نام نمایشنامه‌نویس؟ چینی.
 ۳۹- «صیاد پرندگان در دوزخ» یک «کییوجن»

(سازمان تدوین کتب درسی) وابسته به وزارت علوم و تحقیقات و فناوری.

مربوط به درآمدی به نمایشنامه نو در ایرلند (سه جلد)

فرهاد ناظرزاده کرمانی تاکنون سه کتاب از کارهای پدر خود: «دکتر احمد ناظرزاده کرمانی» (۱۳۹۲ تا ۱۳۵۵) (۱۹۱۳ تا ۱۹۷۶ میلادی) را به چاپ رسانیده است:

۱- «دیوان اشعار مذهبی»

تهران: چاپ و صحافی مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ دوم ۱۳۶۶.

۲- مجموعه‌ای از اشعار استاد زنده‌یاد دکتر احمد ناظرزاده کرمانی

تهران: انتشارات اطلاعات، چاپ اول ۱۳۷۳، چاپ دوم ۱۳۷۸.

۳- تحلیل دیوان و شرح حال عمادالدین فقیه کرمانی

تهران: انتشارات سروش، چاپ اول ۱۳۷۴.

مقاله‌های تحقیقی چاپ شده:

۱- زمینه‌های فلسفی آثار ساموئل بکت

۲- مسئله مضحکه، یا کمدی در آثار اوژن یونسکو

۳- پژوهشی در شعر پل الوار (شاعر فرانسوی)

۴- تئاتر پچی

۵- شخصیتها، گونه‌ها و سبکهای نمایشنامه‌های یوجین اونیل

۶- گزاره‌گرایی (اکسپرسیونیسم) در ادبیات نمایشی

۷- طبیعت‌گرایی و واقعیت‌گرایی در ادبیات نمایشی

۸- تئاتر سیاه - نمایش آیینی - سنتی یوروبایی در نیجریه آفریقا

۹- و چرا نمایشنامه؟

۱۰- آشنایی با مکتبهای ادبی - نمایشی

۱۱- نگاهی اجمالی به تئاتر هند، از آغاز تا امروز

۱۲- عناصر تشکیل‌دهنده هنر نمایش

۱۳- درآمدی بر نمایشنامه‌شناسی

۱۴- نکاتی پیرامون نقد و منتقد در ادبیات نمایشی

۱۵- چند نکته پیرامون اهمیت هنر نمایش

۱۶- آشنایی با تئاتر کارگری در جهان

۱۷- آنتون آرتو و تئاتر مشقت

۱۸- نگاهی به اندیشه‌های «هیپولیت تن» و نقد جامعه‌شناختی هنر و ادبیات

مجله نمایش، سال چهارم، اردیبهشت ۱۳۷۰

صفحات ۲۹ تا ۳۲.

۱۹- و ۲۰- نوآوری و تجربه‌گرایی در تئاتر معاصر جهان (۱) و (۲)

۲۱- پژوهشی در زمینه نمایشنامه‌های «ووله شوی اینکا»، نمایشنامه‌نویس نیجریه‌ای و برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۸۶- میلادی ۳۲ تا ۴۳.

مجله سوره (ویژه‌نامه تئاتر، پاییز ۱۳۷۰)

۲۲- درباره نقد تئاتر

۲۳- و ۲۴- نکاتی پیرامون تعریف کمدی (۱) و (۲)

۲۵- قانونهای نه چندان قانونی «فردینال برونه تیسیر»

۲۶- روانشناسی و روانکاوی و نظریه ادبی - نمایشی

۲۷- نقد اسطوره‌ای در ادبیات نمایشی، برگرفته‌هایی از اندیشه‌های «مورای»، «فرای» و «فرگوسان»

۲۸- تئاتر جستجوگر، نگرشی بر حرکت تئاتر ایران پس از انقلاب اسلامی

۲۹- اسطوره دیونیزوس ایزد هنر نمایش

۳۰- نوگرایی و تجربه‌یابی در تئاتر معاصر جهان

۳۱- کمدی، نمایشنامه‌ای اصلاح‌طلب و آزادبخش:

بن‌مایه‌های خنده در ادبیات نمایشی فکاهی

۳۲- آیین و مناسک، ادبیات گفتاری و هنر نمایش در آفریقا

۳۳- کارگردان تئاتر و پژوهش و منابع و مراجع آن

۳۴- مطالعه‌ای تطبیقی نمایشنامه و داستان

۳۵- ساخت و پرداخت فضا و حالت در هنر نمایش

۳۶- معماری شکسپیر (ترجمه) نوشته «یان کات»

۳۷- طنز در ادبیات نمایشی

۳۸- پست‌مدرنیسم و تراژدیای یونانی - بازنویسی و نوسازی ادبیات نمایشی یونان باستان

۳۹- ضوابط، ملاکها و معیارهای بررسی، ارزیابی و نقد بازیگری و نقش‌آفرینی در هنر تئاتر

۴۰- نیاز به طرح و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری

۴۱- نقالی و گونه‌های آن

۴۲- آشنایی با گونه (تراژدی - کمدی)

۴۳- پژوهشی در زمینه ادبیات شبانی - روستایی

۴۴- حمله‌خوانی گونه‌های آن نقالی مذهبی در ایران

۴۵- رویکرد فکاهی و طنز در ادبیات نمایشی

۴۶- تعریفی در زمینه ادبیات نمایشی طنزآمیز

۴۷- گذری به تئاتر عربی

۴۸- جستاری در زمینه نمایشنامه‌خوانندی

۴۹- کمدیف نمایشنامه‌های آزادی‌بخش

مجله فارابی، دوره هفتم، شماره سوم، شماره مسلسل

۲۷، ویژه سینمایی کمدی، ۱۳۷۶، صفحات ۷ تا ۱۷.

۵۰- نگاهی به قراردادهای و معرفی ریختارهای تئاتر ایران

۵۱- نمایش در ایران - مدخل و مقاله‌های در

دائرةالمعارف: «سیمای فرهنگی ایران»، به قلم هیأت مؤلفان گردآوری مقاله‌ها به کوشش عباس نامجو.

۵۲- (به صورت مصاحبه) تئاتر ایران: پدیده‌ای که خود آفریده‌ایم (گفت‌وگوی ویژه)

۵۳- کمینه‌گرایی (مینی‌مالیسم) در هنر نمایش

۵۴- از نمایشگرهای کارانی در ایران: پژوهشی نظریه پردازانه

تهران: نشریه علمی - پژوهشی

شماره ۱۲، بهار ۱۳۸۲، صفحات ۹۳ تا ۹۵.

۵۵- معنا در نمایشنامه و نمایش - درونمایه‌گرایی، بن‌اندیشه، و تماشایگان اندیشه پیشها (تئاتر ایده‌ها)

۵۶- پیش‌درآمدی به کتاب «چگونه نمایشنامه نوگانی - مدرن - را بخوانیم»، مقدمه بر ترجمه کتاب «چگونه نمایشنامه مدرن را بخوانیم؟» نوشته: مینت بیکرینگ

(KENNETH PICKERING)، ترجمه مریم کبیری و همکاران، زیر نظر آنتیا هایر اپتیان، تهران: انتشارات نوروز هنر، ۱۳۸۱ (۲۰۰۳ میلادی)، صفحات ۷ تا ۲۷.

خدمات تأسیسی، برنامه‌ریزی آموزشی و

مدیریتی دانشگاهی

دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی در سال ۱۳۶۳ به مدیریت گروه هنرهای نمایشی در دانشکده هنرهای زیبا - دانشگاه تهران برگزیده شد. وی، به رغم دشواریها و کمبودهای گوناگون موفق گردید تا گروه نمایشی این دانشکده را از نو راه‌اندازی کند. در آن زمان به سبب تعطیلی دانشگاهها، و انحلال دانشکده هنرهای دراماتیک، تحصیلات دانشجویان - آن دوره - متوقف شده بود. اما برنامه‌ریزی و کوششهای فراوان

او، سبب دانش‌آموختگی آن دانشجویان، و نیز پذیرش دانشجویان جدید در گروه هنرهای نمایشی گردید و تا کنون بیش از یک‌هزار نفر از آن گروه فارغ‌التحصیل شده‌اند. در دوران تأسیس دوره کارشناسی ارشد (فوق‌لیسانس) ادبیات نمایشی، دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی مدیریت و برنامه‌ریزی آن را عهده‌دار بوده است. او با عده‌ای همکاران برای تأسیس دوره کارشناسی ارشد رشته کارگردانی در گروه هنرهای نمایشی (دانشکده هنرهای زیبا - دانشگاه تهران)، برنامه‌ریزی کرده، امیدوار است که این دوره از سال ۱۳۸۴ دانشجو‌پذیرد.

دکتر فرهاد ناظرزاده کرمانی علاوه بر فعالیتها در دانشگاه تهران، برنامه‌ریزی برای تأسیس دانشگاه هنر، از ادغام شماری از دانشکده‌ها و سازمانهای فرهنگی و هنری پیش از انقلاب (مانند دانشگاه فارابی، دانشکده هنرهای تزیینی... و دانشکده هنرهای دراماتیک) تهیه و در نشریات گوناگون به چاپ رسانده و تقدیم مسئولین وقت کرده است (۵۹ - ۱۳۵۸).

او در راه اندازی، برنامه‌ریزی و یا مدیریت شماری از موسسات آموزش عالی هنری - تئاتری، همکاری ثمربخش داشته است. بعضی از این موسسات آموزش عالی (دانشگاهی) عبارتند از:

۱- کمک به برنامه‌ریزی آموزشی دوره کاردانی در فرهنگسرای نیاوران (تشکر و قدردانی از آقای سادات منصوری - مدیر مرکز آموزش هنرهای نمایشی - دوره‌های فوق دیپلم - آذرماه ۱۳۶۴)

۲- راه‌اندازی دوره کارشناسی ارشد هنرهای نمایشی در دانشگاه آزاد اسلامی (۶۱۵۸ - ۱۳۶ - ۶/۱ تاریخ ۱۳۷۴/۲/۲۵ - واحد تهران) و مدیریت آن به مدت بیش از دو سال. از این دوره - از زمان تأسیس تاکنون - عده زیادی فارغ‌التحصیل شده‌اند.

۳- همکاری در برنامه‌ریزی آموزشی برای راه‌اندازی دور کارشناسی ارشد، در «دانشکده هنر» دانشگاه تربیت مدرس.

همین برنامه، زمینه برنامه دوره کارشناسی ارشد در «دانشکده سینما - تئاتر» - «دانشگاه هنر» - نیز گردیده است.

(تشکر و سپاس‌نامه آقای دکتر رجعی مظلومی - رئیس دانشکده هنر دانشگاه تربیت مدرس، شماره ۸۸/ ت ه - مورخ ۱/ بهمن ۱۳۶۴)

۴- راه‌اندازی نخستین آموزشگاه آزاد هنرهای نمایشی (یک‌دوره)، زیر نظر مرکز هنرهای نمایشی و با همکاری برجسته‌ترین هنرمندان تئاتر کشور، ۱۳۶۷.

انقلاب اسلامی ۱۳۵۷. (تاریخ راه‌اندازی ۱۳۶۷ - اطلاعیه پذیرش هنرجو: روزنامه اطلاعات، سه‌شنبه ۶ دیماه ۱۳۶۷، صفحه ۷)

۵- فعال کردن «دانشکده هنر» در دانشگاه شهید باهنر کرمان - و آماده کردن زمینه برای رشته هنرهای نمایشی (تقدیرنامه آقای دکتر احمد اکبری - سرپرست دانشگاه شهید باهنر کرمان - طی نامه شماره ۲۹۴۵ ۱/ مورخ ۱۳۷۲/۲/۵)

۶- همکاری با آقایان «احمد جولایی» و «رحمت‌الله مهربانی شهسورای» در راه‌اندازی دوره کارشناسی هنرهای نمایشی، به ترتیب در دانشگاه آزاد اسلامی بوشهر - و دانشگاه آزاد اسلامی تنکابن.

۷- کمک به شکل‌گیری رشته هنر نمایش در موسسه آموزش عالی سوره و نیز موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی.